

OKRĘGOWA IZBA PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH – OPOLE

45- 407 Opole ul. Świerkowa 24

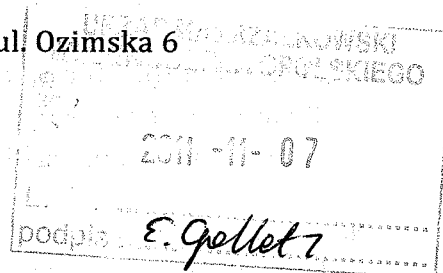
Konto: Bank Zachodni WBK I Oddział w Opolu, ul. Ozimska 6

33 1090 2138 0000 0005 5600 0581

NIP 754-13-06-694 REGON: 530548963

tel.: 077 455 - 09 - 57 , fax: 077 456 - 94 - 67

e-mail oiPIP.opole@op.pl

OIPiP/680/ 2011

Opole, dnia 3 listopada 2011 r.

STANOWISKO

Okręgowej Rady Pielęgniarek Położnych w Opolu

dotyczące

projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Działając w imieniu Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Opolu, która zrzesza wszystkie pielęgniarki¹ i położne² wykonujące zawód na terenie województwa opolskiego, w związku z trwającymi konsultacjami nad projektem z dnia 19 października 2011 r. ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w zakresie nowelizacji art. 28 ustawy³, regulującego zasady dokonywania wyboru przez pacjentów lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej (dalej „POZ”), przedstawiamy nasze stanowisko:

1. Zakres proponowanej nowelizacji

Dotychczas obowiązujące art. 28-31 u.ś.o.z. przewidują uprawnienia świadczeniobiorcy do swobodnego wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej. Wybór ten nie jest ograniczony miejscem zamieszkania świadczeniobiorcy ani też miejscem wykonywania świadczeń przez świadczeniodawcę. W związku z tym, że uprawnienia te mają podstawowe znaczenie dla świadczeniobiorców (pacjentów), gdyż dotyczą ich praw przewidziano tylko jedno ograniczenie konieczność zawarcia przez świadczeniodawcę umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z podmiotem finansującym takie świadczenia.

I tak, art. 28 ust. 1 u.ś.o.z. zdanie pierwsze w swej początkowej części ma następujące brzmienie:

„Art. 28.1. Świadczeniobiorca ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej spośród lekarzy, pielęgniarek i położnych ubezpieczenia zdrowotnego (...)”.

¹ W treści pisma ilekroć jest mowa o pielęgniarce, rozumie się przez to także pielęgniarka.

² W treści pisma ilekroć jest mowa o położnej, rozumie się przez to także położnego.

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm., zwana dalej także „u.ś.o.z”).

Zatem obecnie pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki, położnej wykonujących świadczenia zdrowotne w ramach różnych świadczeniodawców. Powyższe rozwiązanie daje możliwość wyboru przez pacjentów pielęgniarki (położnej), która prowadzi praktykę zawodową (indywidualną lub grupową praktykę pielęgniarki lub położnej).

Natomiast przedstawiony projekt nowelizacji zakłada następujące brzmienie art. 28 ust. 1 zdanie pierwsze (w początkowej części):

„Art. 28. 1. Świadczeniobiorca ma prawo wyboru świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, spośród tych świadczeniodawców który zawarł umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (...).

1a. Świadczeniobiorca dokonując wyboru świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej wskazuje jednocześnie lekarza, pielęgniarkę lub położną podstawowej opieki zdrowotnej spośród lekarzy, pielęgniarek i położnych ubezpieczenia zdrowotnego, udzielających świadczeń opieki zdrowotnej u tego świadczeniodawcy.”

Z powyższych zapisów wynika, iż pacjent będzie musiał dokonać wyboru **jednocześnie** lekarza, pielęgniarki, położnej u tego samego świadczeniodawcy. Takie rozwiązanie spowoduje wyłączenie praktyk zawodowych prowadzonych przez pielęgniarki i położne rodzinne. Praktyki te bowiem nie mogą zatrudniać lekarzy – zatem przy wyborze pielęgniarki lub położnych prowadzących praktykę zawodową nie będzie możliwości jednocześniego wyboru lekarza, zatem nie będzie spełniony warunek wprowadzony w proponowanym art. 28 ust. 1a u.ś.o.z. Pacjent będzie pozbawiony możliwości wyboru pielęgniarki, położnej, które prowadzą własne praktyki zawodowe.

2. Konsekwencje wprowadzenia zmian do ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Proponowana zmiana wywrze negatywny wpływ na szereg aspektów związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i położnej, realizacją praw pacjentów oraz konkurencyjnością na rynku usług medycznych.

2.1. Proponowana zamiana a samodzielność zawodu pielęgniarki i położnej

W pierwszym rzędzie wskazać należy, iż powyższa zmiana mogąca prowadzić do eliminacji praktyk zawodowych pielęgniarek i położnych z udzielania świadczeń z zakresu POZ stanowi zamach na samodzielność zawodu pielęgniarki i położnej. Dokonyjące się w przeszłości przekształcenia w systemie ochrony zdrowia przyczyniły się do poszerzenia zakresu kompetencji, uprawnień oraz wzrostu autonomii zawodowej pielęgniarek rodzinnych. Ugruntowaniem tego procesu było uchwalenie ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej

(t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1217 ze zm.). Autonomię zawodu pielęgniarki i położnej ustawa ta ustanawia w art. 2, zgodnie z którym:

„2. Zawody pielęgniarki i położnej są zawodami samodzielnymi.”

Przepis ten jest wyrazem tego, iż pielęgniarki i położne mają znaczną samodzielność w wypełnianiu ich roli zawodowej. Zmiany roli zawodowej współczesnej pielęgniarki można określić jako rozszerzenie zadań i przechodzenie w ich wykonywaniu od „podporządkowania” lekarzowi do samodzielności. Aktualnie pielęgniarki we współpracy z lekarzami i innymi profesjonalistami na partnerskich zasadach, w sposób samodzielny i całościowy planują i realizują zadania, opierając się na własnej diagnozie a także oceniają uzyskane wyniki. Proponowana zmiana natomiast **zmierza do zachwiania zasady autonomii tych zawodów**, „uzależniając” wybór przez pacjenta pielęgniarki (położnej) od wyboru lekarza. Uniemożliwiając – jak zostało to wskazane wyżej osobny wybór lekarza i pielęgniarki (położnej) prowadzącej praktykę zawodową.

2.2. Ograniczenie wolnego wyboru w opiece zdrowotnej

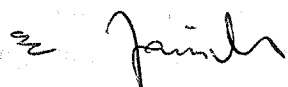
Przepisy prawne obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie praw pacjenta, w tym Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997r. (art. 68 ust. 1 i 2) przewidują, iż każdy człowiek ma prawo wyboru osoby uprawnionej do udzielania określonej interwencji medycznej, jak i do wyboru instytucji odpowiedzialnej za dostarczanie wymaganego świadczenia zdrowotnego. Proponowana zmiana wprost ogranicza ten wolny wybór.

2.3. Ograniczenia zasady konkurencyjności

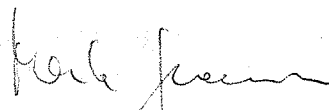
Obecne brzmienie art. 28 u.ś.o.z. sprzyja konkurencyjności pomiędzy różnymi podmiotami – lekarzami rodzinnymi zatrudniającymi pielęgniarki i położne a pielęgniarkami, położnymi prowadzącymi własne praktyki. Wcielenie omawianych zmian prowadzić będzie do zmonopolizowania rynku świadczeń zdrowotnych w POZ przez lekarzy POZ (rodzinnych).

Zachwianie mechanizmu **konkurencyjności** wśród świadczeniodawców, będzie miało bezpośredni wpływ na jakość i dostępność do świadczeń zdrowotnych w POZ. Wprowadzenie ograniczenia dokonywania wolnego wyboru lekarzy, pielęgniarek i położnych stanowić będzie zaprzepaszczenie efektów przeprowadzonej reformy opieki zdrowotnej. U założeń której leżało przekonanie, że dając pacjentom możliwość wyboru, daje się im zarazem wpływ na istnienie i rozwój danego świadczeniodawcy. Podmioty oferujące świadczenia na niezadowolającym z punktu widzenia pacjenta poziomie w założeniu miały być zmuszone do poprawy jakości swoich usług. Proponowana zmiana doprowadzić może to sytuacji, gdy **pacjent będzie zmuszony dokonać wyboru pielęgniarki, położnej, nie tej która świadczy usługi na najwyższym poziomie, lecz tej którą można będzie wybrać jednocześnie z lekarzem.**

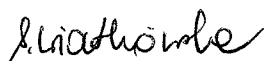
Reasumując, w związku z powyższym wnosimy o odejście od zmiany ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w proponowanym brzmieniu, w zakresie nowelizacji art. 28 ust. 1 i dodania ust. 1a, jako że omówiona zmiana w systemie POZ doprowadzi do niekorzystnych zmian w obszarze systemu podstawowej opieki zdrowotnej.

Ewa Janiuk
Przewodnicząca Oddziału Opolskiego
Polskiego Towarzystwa Położnych

Maria Grzeczna
Przewodnicząca Oddziału Opolskiego
Polskiego Towarzystwa Pielęgniarek

Sabina Wiatkowska
Przewodnicząca
ORPiP w Opolu

Henryka Homętowska
Konsultant Wojewódzki
Województwa Opolskiego
w dziedzinie Pielęgniarstwa

Dorota Kudaś
Konsultant Wojewódzki
Województwa Opolskiego
w dziedzinie Pielęgniarstwa
Ginekologiczno - Położniczego

Do wiadomości:

- Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych.